

JAMES BAILEY

Kruuna

vai

klaava?

*Kun sattuma
määrää suunnan*

BAZAR

JAMES BAILEY

Kruuna
vai
klaava?

Suomentanut Laura Liimatainen

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Laura Liimatainen
Englanninkielinen alkuteos *The Flip Side*
Copyright © James Bailey 2020

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-965-6

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Mummille ja ukille

Talvi

1

Kun on satakolmekymmentäviisi metriä Lontoon yläpuolella ja taustalla avautuu yksi maailman upeimmista kaupunkinäköistä, kuka voisi sanoa ei?

Minäpä tiedän, kuka.

Jade Toogood.

Tyttö, jota olin saanut kutsua tyttöystäväkseni viimeiset neljä vuotta. Nainen, jonka kanssa olin vielä hetki sitten suunnitellut viettäväni loppuelämäni. Ihminen, jonka kanssa olen nyt ansassa lasigondolissa yli sadan metrin korkeudessa.

Hän voisi sanoa ei.

Itse asiassa sanoinkin.

Uudenvuodenaatto. London Eye -maailmanpyörä. Unelmien tyttö. Sormus. Yhteinen tulevaisuus.

Mikä voisi mennä vikaan?

Olin suunnitellut kaiken tarkasti. Hetken piti olla täydellinen, täydellinen lopetus vanhalle vuodelle ja täydellinen aloitus uudelle. Nuohosin kuukausikaupalla salaa nettisivuja, lehtiä ja kauppoja, vertailin sormuksia, yritin keksiä kosintatapoja, odotin oikeaa hetkeä. Kun Jade sitten mainitsi, kuinka paljon halusi mennä London Eye -ajelulle, tein päätökseni.

Sinne sijoittuisi tarina, jota kertoisimme yhä uudelleen kavereille, perheelle ja tuleville lapsenlapsillemme.

”Kosintapakettia” mainostanut kiiltävä lehtinen teki tehtävänsä – jos ei ottanut huomioon kohtuutonta hintaa, mikä voisi olla romanttisempaa kuin maailmanpyörän yksityisgondolin vuokraaminen? Esitteen sivuilla iloiset pariskunnat hymyilivät, nauroivat ja suutelivat. Kauniit ihmiset kyynelivät onnesta. Gondolista avautuva mieletön maisema näkyi kuvissa täydellisen tarkkana. Sana ”taianomainen” oli painettu lehtiseen lihavoituna. ”Erityislaatuinen”, esite lupasi. ”Täydellisen romanttiset puitteet.” Missään ei ollut vastuuvapauslauseketta sen varalta, ettei lopputulos olisikaan täydellinen. Pikkupräsentissä ei varoitettu mahdollisista rukkasista. Jos niin sattuisi käymään, rahoja ei saisi takaisin, sillä kuten mainoslauseessa julistettiin: kuka voisi sanoa ei?

Olemme niin matalalla, ettei esitteessä luvattu Lontoon legendaarinen siluetti edes näy, kun kaikki alkaa jo mennä penkin alle. Olemme vasta nousseet yksityisgondoliin, joka on puoleksi tunniksi varattu vain meille, konvehtirasialle ja samppanjapullolle, vaikka en edes tykkää samppanjasta. Minua kuitenkin jännittää ja panokset ovat sen verran kovat, että kumoan lasillisen ennen kuin olemme liikkeellä.

Poksautan pullon ja pamautan kysymyksen aivan liian aikaisin.

Jos kosintapakettiin olisi kuulunut ohjeet, niissä olisi varmasti neuvottu polvistumaan sitten kun gondoli saavuttaa korkeimman kohdan. Silloin upea panoraama tarjoaa paras-taan, toisin kuin silloin kun gondoli on tuskin irronnut maan kamaralta.

Mutta minäpä en odota.

Kenties Jade olisi vastannut myöntävästi, jos olisi nähnyt loisteliaan maiseman, Big Benin, Christopher Wrenin barokkiarkkitehtuurin ja Cityn modernit pilvenpiirtäjät. Sen sijaan esitän kohtalokkaan kysymyksen ”mennäänkö naimisiin?”, kun olemme samalla korkeudella London Dungeon-kummitustalon kanssa. Kysymys säikäyttää hänet pahemmin kuin veriset mainostaulut.

”Ei, Josh, ei.” Jade katsoo minua silmiin. Ilme on kamottavan tyhjä. Hän katsoo minua kuin tuntematonta eikä niin kuin avopuolisoaan, jota hänen pitäisi rakastaa.

Tapasimme samassa työpaikassa Bristolissa, synnyinkaupungissani, jossa asun edelleen. Kun olin saanut päätökseen historian yliopisto-opinnot Lontoon King’s Collegessa, otin vastaan väliaikaiseksi tarkoitetun työn hotellista. Tarkoituksena oli tienata elanto ja mieltä, mitä haluaisin elämäläni tehdä. Jade aloitti hotellissa pari vuotta myöhemmin, kun hänen isänsä, hotellin omistaja, palkkasi hänet vastaanottoon. Ei se ollut rakkautta ensi silmäyksellä, mutta samalla tapaa kuin olimme ajautuneet samaan työpaikkaan, ajautuimme myös suhteeseen. Neljä vuotta myöhemmin olimme olleet yhdessä kolme ja asuneet yhdessä kaksi vuotta, eli kai Jade osasi jo odottaa kosintaa?

”Naimisiinko, Josh? Oletko tosissasi? Mitä sinun pääsäsäsi liikkuu? Sanoin, että haluan maailmanpyörään, en kihloihin.”

Ei tämä nyt noin iso yllätys voi olla. Luuleeko hän, että tavallisella 24 punnan lipulla saa samppanjaa, suklaakonvehteja ja oman gondolin?

”Okei, anteeksi. Ajoitus meni selvästi pieleen. Mutta miksi et edes harkitse? Miksi muka emme ole valmiita? Kai sinä tiedät, kuinka paljon minä sinua rakastan? Kyllä kai me halutaan viettää loppuelämä yhdessä? Eikö tämä ole seuraava askel?”

”Nouse ylös”, Jade töksäyttää eikä vastaa kysymyksiini. Tajuan olevani edelleen toisen polven varassa ja ojentavani sormusta. Yleensä Jade tulee mielellään lähelle, mutta nyt hän on vetäytynyt niin kauas minusta kuin pääsee.

Nousen seisomaan ja katselen ulos gondolista epäuskoi-sena. Unelmani täydellisestä kosinnasta on tuhouttu, ja samal-la tuhoutuvat kaikki mukavat muistot näiltä kulmilta. Ne ovat ikuisesti pilalla. Lapsuusmuistot perhematkoista pää-kaupunkiin, missä kaikki tuntui suuremmalta ja valoisam-malta ja jotenkin vain vaikuttavammalta. Opiskelijaelämä ja taide-elokuvanäytökset British Film Institutessa, kirjamyymijien kojujen tärkeilevä penkominen Waterloo Bridgen alla ja viime hetken aleliput National Theatren näytelmiin, joita en ym-märtänyt mutta joista olin pitävinäni.

South Bank on aina ollut lempipaikkani Lontoossa. Kivetty katu kiemurtelee Thamesjoen etelärantaa lukuisten nähtävyyksien ohi, ja siellä kuhisee matkalaukkuja vetäviä turisteja ja lastenvaunuja työntäviä äitejä, koululaislaumoja väisteleviä lenkkeilijöitä, puluparvien seassa pujottelevia skeit-tareita, pariskuntia jotka kävelevät kiinni toisissaan, kamerat ja kahvimukit kädessään. Tunnen alueen läpikotaisin: osaan kertoa, että National Theatren katolla asuu 60 000 mehi-läistä tai että vastapäisessä Shell Mex Housessa on maan suurin kellotaulu. Tiedän kaiken tämän, mutta sitä en

tiennyt, että tyttöystäväni ei rakasta minua niin kuin minä rakastan häntä. En tiennyt, että hän sanoisi ei. Eikä päähäni mahdu nyt mitään muuta. En enää ikinä halua nähdä koko paikkaa enkä missään nimessä halua olla täällä nyt. Haluan pois.

Mutta pois ei pääse, ei ainakaan 28 minuuttiin.

Kierrän kehää gondolissa. Vaikka läpinäkyvässä vaunussa on yleensä parisenkymmentä ihmistä, se alkaa yhtäkkiä tuntua liian pieneltä meille kahdelle. Ahtaan paikan kammo iskee. Aiemmin Jaden käyttämän Diorin hajuveden tuoksu henki onnea, mutta nyt se täyttää tukahduttavasti koko gondolin. Eikö meitä voi vain päästää pois? Eikö tässä ole peruutusvaihdetta tai paniikinappulaa? Täytyyhän gondolista päästä hätätilanteesta ulos, ja tämä jos mikä on hätätilanne.

Jaden sanat kaikuivat päässäni ja kajahtelevat gondolissa, voimistuvat voimistumistaan kimpoillessaan ikkunoista.

Ei. Ei. Ei.

Mitä *ei* edes tarkoittaa? Onko se *ei* toistaiseksi? Vai *ei* ikuisesti?

Katson kelloa. Vielä 27 minuuttia. Mikä tässä maailmanpyörässä on vialla? Onko tämä rikki?

Jade on vaiti. Hän haroo vaalennettua tukkansa lakatuilla kynsillään. Hän on ollut blondi niin kauan kuin olemme tunteneet, mutta ruskeat silmät paljastavat hänen luonnollisen värityksensä. Kädet pysähtyvät takaraivolle. Hän katsoo minua tuskastuneena ja haluaa selvästi sanoa jotakin. Olen nähnyt tuon ilmeen ennenkin, silloin kun hän kertoi pamautti rikkoneensa vahingossa lempifutisjoukkueeni Bristol Cityn mukin.

”En halunnut kertoa. En nyt. En kesken loman. Olen pahoillani, Josh. On pitänyt kertoa... No, suoraan sanottuna olen sitä mieltä, että meidän olisi parempi... erota.”

Että mitä?

”Olen tavannut, tai siis tuota... Olen tapaillut yhtä tyyppiä.”

Jaden sanat iskevät kuin puukko vatsaan. Saan tuskin henkeä.

Ei tämä näin voi mennä. Onko tämä jokin huijaus? Tarkkaan rakennettu jekku? Piilokameraohjelma?

Katselen ympärilleni ja yritän etsiä kätkeytyjä kameroita. Niitä ei näy.

”Miten niin olet tapaillut?” Juon hermostuneesti lasistani. Samppanjasta huolimatta suuta kuivaa.

”Minusta on aika selvää, ettei meidän juttu ole toiminut viime aikoina. Ei se tietenkään oikeuta kenenkään muun tapailua –”

”Kuka se tyyppi sitten on?” saan kysytyksi.

”Se on yksi... George”, Jade vastaa nolona.

Kuka helvetin George? George Bush? George Clooney? Muita Georgeja en tiedä, eikä Jade käsittäkseni ole tavannut heitä, saati että olisi salasuhteessa kummankaan kanssa. Miten hän muka tuntee yhtään enempää Georgeja kuin minä? Olemme samassa työpaikassa. Asumme yhdessä. Pyörimme samoissa porukoissa. Keitä muita Georgeja muka edes on?

”Kuka George?” kysyn, koska haluan tietää enemmän kuin pelkän nimen. Tajuan kuitenkin saman tien, etten ole varma, haluanko kuulla vastausta. ”Tunnenko minä hänet?”

Yllätyn, ettei ääneni sorru.

”Tuota...” Jade vaikenee ennen kuin antaa kuoliniskun. ”Olette te tavanneet, mutta et sinä oikeastaan tunne häntä. Hän on yöpynyt hotellissa... Muistatko George Henleyn?”

Ei saatana. George Henley. Hän on vakiasiakas, joka viikko hotellissa yöpyvä liikemies. Samat rutiinit, sama huone. Skarpin näköinen, aina puku päällä ja todennäköisesti naimisissa. Ovatko reissut muka olleet työmatkoja? Ihmekös tuo, että Jadea on ylistetty TripAdvisorissa. Tuoreet arviot pyörivät mielessäni: sanat ”ystävällinen”, ”avulias” ja ”palvelualtis” saavat uusia merkityksiä.

”Josh, olen tosi pahoillani. En tietenkään halunnut sattuttaa.” Hän pyyhkii kasvojaan, peittää suunsa ja siirtyy sitten sormeilemaan minulta viime vuonna samaansa kaulakorua.

Riisuukohan hän korun, kun tapaa Georgea? Onkohan ukkokin ostanut hänelle kaulaketjun?

Yritän ravistaa ajatukset mielestäni.

”Yritän vain olla rehellinen.”

”Taitaa olla vähän liian myöhäistä.”

Miten en ole tajunnut? Miksei Jade kertonut ennen kuin vietimme joulun yhdessä, makoilimme sylikkään joulukuusen valossa, suutelimme mistelinoksan alla ja annoimme toisillemme lahjoja?

Voi paska.

Jeremy.

Ostin hänelle joululahjaksi jumalauta kanin.

Sen piti olla uuden nykyaikaisen perheemme alku. Lemikki, kihlaus, avioliitto, lapset. Niin elämän piti mennä.

”Miten sinä voit tehdä tämän Jeremylle?” kysyn tuohtuneesti aivan kuin viikon meillä ollut kani olisi seitsenvuotias poikamme.

”Pitää kehittää jotakin sen suhteen. Ja asunnon.” Hän katselee lattiaa, ettei joutuisi katsomaan minua.

”Entäs työt? En minä voi jatkaa kanssasi samassa työpaikassa. Varsinkaan kun se äijä käy hotellissa joka viikko.”

”Juttelen isän kanssa ja katsotaan, mitä tehdään”, Jade sanoo anteeksipyytävästi. ”Hän voi varmasti maksaa irtisanomisajan palkan”, hän lisää aivan kuin olisi suunnitellut kaiken etukäteen.

Tyttöystävän isän omistamassa kämpässä asuminen ja hänen hotellissaan työskenteleminen on silkkaa lystiä, kunnes tyttöystävä alkaa pitää lystiä jonkun muun kanssa.

Haluan olla raivoissani. Haluan itkeä. Mutta kumpikaan ei onnistu. Olen shokissa. Ruumiini tärisee. En voi katsoa Jaden kauniita kasvoja vaan vilkuilen alas pienoismallilta näyttävään Lontooseen. Pikkuruiset veneet kelluvat joella kuin kauko-ohjattavat, junat kiitävät Hungerfordin sillalla. Mustat taksit ja punaiset bussit pelaavat neljän suoraa kaduilla. Umpirakastuneet pariskunnat pyörivät saksalaisilla joulumarkkinoilla, juovat hehkuviiniä samasta mukista ja nauravat. Nuoret rakastavaiset kuhertelevat. Terryt ja Juliet ylittävät Waterloo Bridgen niin kuin siinä The Kinksien kappaleessa. Miksemme me voi olla niin kuin he?

Lontoo vaikenee hetkeksi aivan kuin kunnioittaakseen suhteemme raunioita. Kuulen juuri ja juuri maan tasalta kaiuttimista raikuvan musiikin. Jouluhitit ovat soineet hotellin aulassa loppumattomalla soittolistalla syyskuusta lähtien,

minkä vuoksi en ole kuullut muuta musiikkia pariin kuu-
kauteen. Pari säveltä lävistää lasin, ja tunnistan biisin saman
tien.

”Lonely this Christmas”, yksinäinen joulukuukausi.

Ahdan suuhun konvehteja ja yritän epätoivoisesti saada
rahoilleni vastinetta, kun minua alkaa naurattaa. On kuin
DJ olisi valinnut elämälleni sopivan taustamusiikin. Jadesta
tämä ei ole hauskaa. Hän istuu gondolin toiselle reunalle,
josta on tullut virallisesti hänen puolensa, ja alkaa itkeä.

*Mitä hän oikein itkee? Minunhan tässä pitäisi parkua. Ei
hänellä ole siihen mitään oikeutta.*

”Valmistautukaa poseeraamaan viralliseen London Eye
-valokuvaan”, kuulutus käskee juuri sillä saamarin hetkellä.
”Hymyä huuleen!”

Markkinointiesitettä päivittäessään London Eyen tiimi
tuskin käyttää meidän kuvaamme kosintapaketin mainok-
sessa: seisomme gondolin vastakkaisissa päissä, Jadella on
kyyneleet silmissä ja minä nauran maanisesti ja tungen kon-
vehteja suuhuni.

Muissa gondoleissa hymyilevät ja hassuttelevat onnelliset
pariskunnat ja perheet nauttivat yhteisestä ajastaan, mutta me
emme puhu toisillemme loppumatkan aikana. Se olisi tur-
haa. Voisin tietenkin kysellä kaikenlaista, haluan lisää vas-
tauksia, mutta mitä se muuttaisi? Tiedän, että juttu on ohi.

”Siinä”, sanon Jadelle ja työnnän muovikortin hänen kä-
teensä, kun pääsemme takaisin maan tasalle.

”Mikä tämä on?”

”Hotellihuoneen avain Sea Containersiin. Sen piti olla
osa yllätystä. Meidän oli tarkoitus vaihtaa vuosi yhdessä ja

katsella ilotulituksia hotellihuoneessa kihlaparina. Mutta sinä et ilmeisesti halua sitä.”

Olin salaa kirjautunut sisään hotelliin Jaden kierrellessä kaupoissa, mutta en halua viettää yötä siellä yksin.

Hän odottaa, miettii ja näyttää siltä kuin aikoisi sanoa jotakin suurta ja merkityksellistä.

”Josh, en minä voi. En minä voi mennä sinne itsekseni”, hän sanoo vain.

”Pyydä sitten vaikka George mukaan.”

Tiedän hyvin, ettei George Henley edes asu Lontoossa. Kolmen vuoden suhteen jälkeen nuo ovat viimeiset sanat naiselle, jonka halusin vaimokseni.

Hän ottaa avaimen ja kääntyy vasemmalle, kävelee ohi katusoittajien ja elävien patsaiden, ohi vanhanaikaisen karusellin ja sen kyydissä innosta hihkuvien lasten, läpi joulu-markkinoiden erilaisten tuoksujen, ohi käytöstä poistetun linja-auton, joka nyt myy jogurttijäätelöä. Hän kävelee kohti hotellia ja meille kahdelle tarkoitettua sviittiä, jossa yöpyykin vain toinen.

Katselen Jaden perään konvehdit edelleen käsissäni, kunnes hän katoaa näkyvistä, ja sitten käännyn oikealle.

Ylittäessäni Westminster Bridgen en kiinnitä huomiota valaistuihin maailmankuuluihin rakennuksiin näkökentän laidoilla. En halua nostaa katsettani. On kuin kaikki katsoisivat ja arvostelisivat minua ja tietäisivät, mitä juuri tapahtui. Jopa katulamppuihin kietoutuneet kalaveistokset tuntuvat tuijottavan. Olen ypöyksin yhdessä maailman vilkkaimmista kaupungeista. Yhdeksän miljoonaa ihmistä, mutta minulla ei ole ketään.

Katse maassa huomaan laskeutuvassa hämärässä kimaltavan 50 pennyn kolikon. Tarvitsen kaiken liikenevän rahan maksaakseni päivän kovan hinnan, ja nostan kolikon maasta. Mitä äiti aina sanookaan? ”Nappaan maasta kolikon, silloin onni myötä on.”

Onko minulla siis onni viisikymmenkertaisesti myötä?

En ole koskaan ollut taikauskoinen niin kuin äiti, mutta nyt jos koskaan tarvitsen onnettaren apua. Sujautan kolikon taskuun, jossa se kolisee sormusrasiaa vasten.

Ei jukolauta, miksi kaiverrutin sormuksen? Mitä minä oikein teen sillä?

Pusken vastakkaiseen suuntaan kulkevien juhlijoiden virtaa vastaan. Pullot kädessä he etsivät parasta paikkaa katsella vuoden vaihtumista. Kello tikittää lähemmäs puoltayötä ja uutta vuotta, ja maailma kääntää katseensa Lontooseen. Ympäri maapallon seurataan, kuinka ilotulitukset räjähtelevät maailmanpyörän ympärillä juuri siinä, missä me hetki sitten seisoiimme. Ilmassa on juhlan tuntua, voitonriemua. Thamesin varrella sadat tuhannet juhlijat laulavat ja tanssivat iloisesti, ja miljoonat ovat käpertyneet sohvalle telkkarin ääreen ja laskevat sekunteja vuodenvaihteeseen ja hetkeen, jolloin saavat suudella rakastaan. Kymmenen, yhdeksän, kahdeksan...

Minun piti saada kokea se kaikki. Minun oli tarkoitus mutista Auld Lang Synea ja suudella kihlattuani meidän katsoessamme sviitistä avautuvaa täydellistä ilotulitusnäkyä. Sen sijaan vietän vuoden viimeiset tunnit Megabusissa litistyneenä kiinni marketin kolmioleipää ja sipsejä mussuttamaan miehenkõirilääseen matkalla takaisin Bristoliin. Takaisin

tyhjään asuntoon, josta minun on muutettava pois. Takaisin töihin, joista minun on irtisanouduttava.

Totuus iskee tajuntaani. Olen menettänyt tyttöystäväni, kotini ja työpaikkani yhdessä illassa.

Erittäin hyvää uutta vuotta.

Kun kyse on tosirakkaudesta, kannattaako luottaa kolikkoon?

#hyvänmielenkirjat

Sen piti olla täydellinen kosinta. Maailmanpyörä Lontoon sydämessä, samppanjaa ja suklaatryffeileitä... mutta kun vastaus onkin ei ja näkemiin, Joshin maailma romahtaa. Pitkästä suhteesta muistona on vain kani nimeltä Jeremy.

Jos tarkkaan suunniteltu elämä voi mennä näin katastrofaalisesti pieleen, miksei antaisi sattuman määrätä kaikesta? Tästä lähtien Josh antaisi kolikon päättää. Mitä tilata tiskillä? Kruuna, niin olut. Klaava, niin siideri. Lähteäkö päättömälle matkalle halki Euroopan etsimään tyttöä, johon ihastui ensitapaamisella? Kruuna, niin kyllä.

James Baileyn esikoisromaani *Kruuna vai klaava?* on vauhdikas ja lämminhenkinen nuoren miehen kasvutarina, joka yllättää herkullisella tilannekomiikallaan.

K

842

ISBN 978-952-376-965-6

www.bazarkustannus.fi